

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Plzni rozhodl samosoudkyní Mgr. Janou Komínkovou v právní věci
žalobce: M.K., nar. ..., st. přísl. Ukrajina, Ev. č. X, t.č. v Zařízení pro zajištění cizinců
 Balková, 331 65 Balková, *zastoupený Mgr. Ing. Jakubem Backou, advokátem, se sídlem*
Praha 4, Sevastopolská 378/16, proti **žalovanému: Ministerstvo vnitra**, IČ 00007064, Nad
 Štolou 936/3, 170 00 Praha 7, o **žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 28.04.2017, č.**
j. OAM-78/LE-LE05-LE05-PS-2017,

t a k t o :

- I. **Žaloba se z a m í t á.**
- II. **Žádný z účastníků n e m á n á r o k na náhradu nákladů řízení.**

O d ů v o d n ě n í:

Žalobce předal dne 12.5.2017 k poštovní přepravě blanketní **žalobu** proti shora uvedenému rozhodnutí žalovaného, kterým byl ve smyslu § 46a odst. 1 písm. e) zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění pozdějších předpisů (*dále jen „zákon o azylu“*), zajištěn v zařízení pro zajištění cizinců a byla mu ve smyslu § 46a odst. 5 zákona o azylu stanovena doba trvání zajištění do 13.8.2017, a požádal o ustanovení Mgr. Ing. Jakuba Backy svým zástupcem, aby tento mohl poskytnout účinnou ochranu žalobcovým právům.

Ustanovený zástupce v **doplnění žaloby** ze dne 7.6.2017 namítal, že žalovaný nesprávně a nedostatečně posoudil možnost uložení zvláštních opatření podle ustanovení § 47 zákona o azylu. K tomu ocitoval pasáž týkající se neúčinnosti zvláštních opatření, začínající v poslední čtvrtině str. 3 napadeného rozhodnutí a končící na str. 4 (dokončení odstavce).

Předmětné vyhodnocení použitelnosti zvláštních opatření zakotvených v ustanovení § 47 zákona o azylu považoval žalobce za zcela nedostatečné, zavádějící a zjevně nesprávné. Žalovaný fakticky zopakoval vlastní vyhodnocení důvodnosti zajištění žalobce podle ustanovení § 46a odst. 1 písm. e) zákona o azylu a stejnou argumentací zdůvodnil i nemožnost využití zvláštních opatření, což je zjevně nesmyslné a nepřijatelné. Podle článku 15 preambule směrnice Evropského parlamentu a Rady č. 2013/33/EU, kterou se stanoví normy pro přijímání žadatelů o mezinárodní ochranu (*dále jen „přijímací směrnice“*): *„Zajištění žadatelů by mělo být možné pouze v jasně vymezených výjimečných případech stanovených touto směrnicí a v souladu se zásadou nezbytnosti a přiměřenosti, pokud jde o způsob i účel zajištění.“* Tento princip se poté promítne v potřebě primárního využití zvláštních opatření zakotvené v § 46a odst. 1 zákona o azylu, podle něž *„ministerstvo může v případě nutnosti rozhodnout o zajištění žadatele o udělení mezinárodní ochrany v přijímacím středisku nebo v zařízení pro zajištění cizinců, nelze-li účinně uplatnit zvláštní opatření“*. Z logiky věci tedy důvody umožňující zajištění jako takové v naprosté většině případů nejsou totožné s důvody znemožňujícími využití zvláštních opatření podle § 47 zákona o azylu a žalovaný je povinen vypořádat se při vysvětlení svého přesvědčení o nemožnosti využití zvláštních opatření se všemi klíčovými prvky žalobcovy pobytové historie. Jediným důvodem pro neuložení zvláštních opatření odlišujícím se od zdůvodnění názoru žalovaného na účelovost žalobcovy žádosti o mezinárodní ochranu bylo to, že žalobce nevycestoval v době určené rozhodnutím o vyhoštění a nerespektoval ani následná rozhodnutí o vyhoštění.

Žalovaný nesprávně vycházel z jakési fikce žalobcovy nespolehlivosti pramenící ze skutečnosti, že žalobce nevycestoval z území České republiky, aniž by však jakkoli hodnotil to, že žalobce nevycestoval očividně z důvodu, že se obával návratu na Ukrajinu a vážné újmy, která by mu hrozila ve válečném konfliktu, do něž by mohl být v rámci výkonu branné povinnosti povolán. Žalobce skutečně nerespektoval povinnosti uložené rozhodnutími policejních orgánů i soudu (na rozdíl od údajů v napadeném rozhodnutí se jednalo pouze o jedno rozhodnutí trestního soudu, přičemž k tomuto odsouzení již není možné přihlížet), ovšem vzhledem k uvedenému důvodu nevycestování nelze souhlasit s úvahou žalovaného, podle něž hrozí ohrožení průběhu správního řízení o udělení mezinárodní ochrany, pokud by byl žalobce propuštěn ze zajištění. Žalobce již v řízení o zajištění podle zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů (*dále jen „zákon o pobytu cizinců“*), uvedl, že se obává návratu na Ukrajinu s ohledem na tamní válečnou situaci. Mařením průběhu řízení o udělení mezinárodní ochrany by žalobce dosáhl pouze toho, že by bylo řízení pro absenci jeho kooperace zastaveno a jemu by zanikl pobytový titul, který ho – byť prozatímně – chrání před návratem na Ukrajinu, jemuž se chce vyhnout.

Žalobce zdůraznil, že smyslem zavedení institutu zvláštních opatření do zákona o pobytu cizinců, jakož i do zákona o azylu, byla nutnost implementace čl. 15 směrnice Evropského parlamentu a Rady č. 2008/115/ES o společných normách a postupech v členských státech při navracení neoprávněně pobývajících státních příslušníků třetích zemí (*dále jen „návratová směrnice“*). Právní předpis členského státu upravující danou problematiku tedy musí být vždy vykládán v souladu se smyslem, cíli a požadavky návratové směrnice. Na tuto skutečnost ostatně Nejvyšší správní soud upozornil již ve svých rozsudcích

ze dne 7.12.2011, čj. 1As 132/2011-51, a ze dne 28.3.2012, čj. 3As 30/2011-57. Např. v rozsudku ze dne 7.12.2011, čj. 1As 132/2011-51, tak Nejvyšší správní soud shrnul, co bylo smyslem a cílem jejího přijetí. Z odůvodnění tohoto rozsudku žalobce uvedl podstatnou pasáž.

Žalobce rovněž upozornil na to, že Nejvyšší správní soud svým rozsudkem čj. 5As 20/2016 ze dne 28.2.2017 po předložení věci rozšířenému senátu výslovně odmítl dosud rozšířenou praxi správních orgánů, podle níž v případě, že cizinec již z území České republiky po pravomocném rozhodnutí o vyhoštění nevycestoval, je fakticky vyloučena možnost uložení zvláštních opatření, a to právě pro rozpor tohoto názoru a praxe s návratovou směrnicí. Tímto rozhodnutím rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ovšem odpadl zásadní argument pro zajištění žalobce (tj. odkaz na rozsudek Nejvyššího správního soudu sp. zn. 9As 192/2014 ze dne 30.9.2014).

Bez bližšího a individualizovaného posouzení míry pravděpodobnosti, že žalobce bude mařit řízení o udělení mezinárodní ochrany a nebude spolupracovat s žalovaným, tedy především bez zhodnocení motivu nerespektování rozhodnutí o vyhoštění, je rozhodnutí nepřezkoumatelné. Z výše uvedených důvodů žalobce navrhl zrušení napadeného rozhodnutí, vrácení věci žalovanému k dalšímu řízení a přiznání odměny ustanoveného zástupce.

Žalovaný ve svém **vyjádření k žalobě** s podanou žalobou nesouhlasil, neboť měl za to, že se v žalobě namítaných porušení při rozhodování věci nedopustil. Správní orgán ve svém rozhodnutí popsal skutkový stav a též zdůvodnil, z jakých konkrétních a individualizovaných důvodů dospěl k domněnce, že žalobce podal žádost o mezinárodní ochranu pouze účelově s cílem oddálit hrozící správní vyhoštění ve smyslu § 46a odst. 1 písm. e) zákona o azylu.

Žalobce byl, dle informací poskytnutých Policií ČR na základě spolupráce mezi orgány (ve smyslu § 87 odst. 1 zákona o azylu), rozhodnutím čj. KRPS-134767/ČJ-2017-010022 ze dne 24.04.2017 zajištěn podle § 124 zákona o pobytu cizinců a umístěn do Zařízení pro zajištění cizinců Balková za účelem realizace správního vyhoštění. Důvodem zajištění cizince byla skutečnost, že dne 23.04.2017 při silniční kontrole v okrese Praha-západ předložil policejní hlídce k prokázání své totožnosti již neplatný cestovní doklad, dle něhož byl ztotožněn, a následnou lustrací v příslušných evidencích bylo zjištěno, že je veden jako nežádoucí osoba, neboť mu bylo rozhodnutím čj. KRPS-258068/ČJ-2013-010022, které nabylo právní moci dne 20.05.2014 a vykonatelnosti dne 05.06.2014, uloženo vyhoštění a doba, po kterou mu nelze umožnit vstup na území členských států Evropské unie, byla stanovena na 3 roky. Bylo tedy zjištěno, že žalobce pobýval na území ČR neoprávněně bez platného cestovního dokladu a jakéhokoli oprávnění k pobytu a v rozporu se správním rozhodnutím o vyhoštění, svým jednáním tedy mařil výkon tohoto rozhodnutí. Z toho důvodu mu bylo ve správním řízení o vyhoštění dne 24.04.2017 opětovně uloženo vyhoštění, doba, po kterou mu nelze umožnit vstup na území členských států Evropské unie, byla stanovena na 3 roky a byl zajištěn a umístěn do zařízení pro zajištění cizinců za účelem realizace vyhoštění. Z jeho jednání bylo totiž zřejmé, že existuje reálné nebezpečí, že své povinnosti nebude i nadále respektovat a bude mařit výkon správního rozhodnutí o vyhoštění. Na pokyn příslušného státního zástupce pak bylo proti žalobci zahájeno trestní řízení pro podezření ze spáchání přečinu maření výkonu úředního rozhodnutí a vykázání. Do protokolu o vyjádření

účastníka správního řízení dne 24.04.2017 žalobce mj. sdělil, že si je vědom svého pobytu na území ČR v rozporu s uloženým správním vyhoštěním a že věděl i to, že jeho cestovní doklad je neplatný. Uvedl, že v ČR příležitostně pracuje na brigádách a že zde pobývá jeho sestra, která má v ČR trvalý pobyt, a synovec. Prohlásil, že v ČR nemá nikoho, vůči němuž by měl vyživovací povinnost, a nemá zde žádné vazby, ani závazky či pohledávky. Dále vypověděl, že byl v minulosti odsouzen za řízení pod vlivem alkoholu. Jako překážku pro své vycestování uvedl, že na Ukrajině je válečný konflikt. Dne 25.04.2017 podal žalobce žádost o udělení mezinárodní ochrany, v níž uvedl, že žádá o azyl z důvodu nemožného návratu na Ukrajinu, protože se nemá kam vrátit a má zde rodinu. Dodal, že na Ukrajině nemá příbuzné ani domov.

Z pobytové historie žalobce vyplývá, že si svého nelegálního pobytu byl vědom – sám to uvedl do protokolu o vyjádření účastníka správního řízení. Žalobce pobýval v ČR přinejmenším od r. 2013, o udělení mezinárodní ochrany však požádal teprve poté, co mu bylo po jeho zadržení policií správním orgánem opakovaně uloženo vyhoštění a po jeho zajištění a umístění do zařízení pro zajištění cizinců, tedy po nejméně 4 letech pobytu na území ČR. Během tohoto období se mohl volně pohybovat a mohl se dostavit buď na příslušný orgán Policie ČR, či přímo do přijímacího střediska a podat žádost o mezinárodní ochranu. Z takového jednání žalovaný vyvodil účelovost žalobcovy žádosti. Žalovaný přezkoumatelným způsobem odůvodnil, že u žalobce lze důvodně předpokládat jeho pokračující hrubé nerespektování právního řádu ČR (viz vědomé nerespektování povinnosti vycestovat z území Evropské unie, přestože mu bylo uloženo správní vyhoštění, bylo proti němu zahájeno trestní stíhání a byl za účelem realizace vyhoštění zajištěn). Jednání žalobce, jak plyne z jeho pobytové historie, nedává dostatečnou záruku, že by v průběhu azylového řízení žalobce spolupracoval se správním orgánem a případně respektoval důsledky negativního rozhodnutí ve věci jeho žádosti o mezinárodní ochranu.

Nemožnost uložení zvláštních opatření ve smyslu § 47 zákona o azylu žalovaný dostatečně zdůvodnil v napadeném rozhodnutí na str. 4. Volba mírnějších opatření než zajištění žadatele o udělení mezinárodní ochrany je vázána na předpoklad, že žadatel bude se státními orgány spolupracovat při realizaci tohoto opatření a že uložení zvláštních opatření je dostatečné k zabezpečení účasti žalobce na azylovém řízení. Pokud zde existují skutečnosti nasvědčující tomu, že by žadatel azylové správní řízení mařil, nelze přistoupit ke zvláštnímu opatření (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 10.10.2016, čj. 7Azs 185/2016-23). Žalovaný přezkoumatelným způsobem uvedl jednotlivé skutečnosti z předchozí pobytové historie žalobce, ze kterých vycházel a které nenasvědčují tomu, že by se jednání žalobce mělo do budoucna zásadním způsobem měnit. V případě žalobce nebylo možno přistoupit k uložení zvláštních opatření dle § 47 zákona o azylu. Žalovaný setrval na svém stanovisku, že v případě žalobce jakožto žadatele o udělení mezinárodní ochrany zajištěného dle § 46a odst. 1 písm. e) zákona o azylu byly kumulativně naplněny tři podmínky, a to: 1) Žádost o mezinárodní ochranu musí být podána v zařízení pro zajištění cizinců, což se nepochybně stalo. 2) Dále musí existovat oprávněné důvody se domnívat, že žádost o udělení mezinárodní ochrany byla podána pouze s cílem vyhnout se hrozícímu vyhoštění, vydání nebo předání podle evropského zatýkacího rozkazu k trestnímu stíhání nebo k výkonu trestu odnětí svobody do ciziny, nebo jej pozdržet. V případě žalobce je nesporné, že mu byla uložena rozhodnutí o správním vyhoštění. Rozhodnutí o jeho vyhoštění nerespektoval a svou žádost o

mezinárodní ochranu podal právě v okamžiku, kdy mu již reálně hrozilo, že bude vyhoštění realizováno. Zákon nepožaduje, aby byla najisto dána účelovost podané žádosti, ale předpokládá pouze existenci oprávněných důvodů vedoucích k domněnce o účelovosti takové žádosti, což dle žalovaného bylo v případě žalobce dáno. 3) Poslední podmínkou pro možnost aplikace tohoto ustanovení o zajištění žadatele je skutečnost, že cizinec mohl o udělení mezinárodní ochrany požádat již dříve. Žalovaný měl za to, že všechny tři podmínky v případě žalobce byly naplněny a nesporně toto bylo podrobně odůvodněno v napadeném rozhodnutí.

Pro řízení o žalobě odkázal žalovaný na shromážděný spisový materiál, který dokládá veškerá zjištění uvedená v odůvodnění napadeného správního rozhodnutí. Žalovaný správní orgán měl za to, že postupoval v souladu s právními předpisy. Námitky uvedené v žalobě shledal žalovaný správní orgán nedůvodnými, proto navrhl, aby soud žalobu jako nedůvodnou zamítl.

Soud ve věci rozhodoval bez jednání, neboť účastník řízení nežádal nařízení ústního jednání a soud jeho nařízení nepovažoval za nezbytné (§ 46a odst. 8 věta čtvrtá před středníkem zákona o azylu).

Soud rozhodl o věci podle skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu, a přezkoumal napadené rozhodnutí v mezích žalobních bodů [§ 75 odst. 1, 2 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“)].

Soud neshledal žalobu důvodnou.

Předmětné ustanovení § 46a odst. 1 písm. e) zákona o azylu stanoví, že *ministerstvo může v případě nutnosti rozhodnout o zajištění žadatele o udělení mezinárodní ochrany v přijímacím středisku nebo v zařízení pro zajištění cizinců, nelze-li účinně uplatnit zvláštní opatření, jestliže byla žádost o udělení mezinárodní ochrany podána v zařízení pro zajištění cizinců a existují oprávněné důvody se domnívat, že žádost o udělení mezinárodní ochrany byla podána pouze s cílem vyhnout se hrozícímu vyhoštění, vydání nebo předání podle evropského zatýkacího rozkazu k trestnímu stíhání nebo k výkonu trestu odnětí svobody do ciziny, nebo je pozdržet, ačkoliv mohl požádat o udělení mezinárodní ochrany dříve.*

Podle § 47 odst. 2 zákona o azylu *ministerstvo může rozhodnout o uložení zvláštního opatření žadateli o udělení mezinárodní ochrany, jestliže nastanou důvody podle § 46a odst. 1 nebo § 73 odst. 3, ale je důvodné se domnívat, že uložení zvláštního opatření je dostatečné k zabezpečení účasti žadatele o udělení mezinárodní ochrany v řízení ve věci mezinárodní ochrany.*

Soud vzal za základ svého rozhodování skutková zjištění, jak je žalovaný shrnul ve svém vyjádření k žalobě, poté, co se ujistil, že mají oporu ve správním spisu. Nadto soud ze správního spisu doplňuje, že dne 3.5.2017 žalobce mj. uvedl do protokolu o pohovoru k žádosti o udělení mezinárodní ochrany, že Ukrajinu opustil v r. 2005 na základě svého pasu a českého víza. Z Ukrajiny odjel, protože rodiče zemřeli, na Ukrajině měl jen mladšího bratra

a v ČR měl starší sestru; do ČR jel za prací a za sestrou, aby byla jejich rodina pohromadě. Jako důvod žádosti o udělení mezinárodní ochrany sdělil, že na Ukrajině je válka; byl na povinné vojenské službě, kdyby se teď vrátil na Ukrajinu, bojí se, že ho hned pošlou do armády a do války, kde by moc dlouho nepřežil. Dodal také, že neví o tom, že by obdržel povolávací rozkaz, ani nic neobdržel osobně. Upřesnil, že jeho rodinou v ČR je jeho starší sestra a její syn, jeho synovec. Nikoho jiného už nemá, rodiče už zemřeli, bratr a švagrová zemřeli při autonehodě. V závěru pohovoru žalobce dodal, že prostě chce být se svou rodinou, normálně legálně pracovat, mít papíry, a to je všechno.

Žalobní námitky žalobce se vztahovaly k tomu, zda nebylo možné přistoupit k uložení zvláštních opatření. Vyhodnocení použitelnosti zvláštních opatření podle § 47 zákona o azylu v napadeném rozhodnutí považoval žalobce za zcela nedostatečné, zavádějící a zjevně nesprávné. Žalovaný totiž použil stejnou argumentaci jak k otázce důvodnosti zajištění, tak k otázce neúčinnosti zvláštních opatření, což je zjevně nepřijatelné a v rozporu s čl. 15 preambule přijímací směrnice i se samotným § 46a odst. 1 zákona o azylu. Jedinou odlišností zůstalo nevycestování žalobce v době stanovené rozhodnutím o správním vyhoštění a nerespektování následných vyhoštění, ze kterých žalovaný nesprávně vyvozoval nespolehlivost žalobce, aniž by žalovaný zohlednil důvod nevycestování – obavu z návratu na Ukrajinu, kde probíhá válečný konflikt. Maření řízení o udělení mezinárodní ochrany by přitom vedlo právě k tomu, že by žalobce přišel o pobytový titul chránící ho před návratem. V žalobě bylo argumentováno též nutností výkladu v souladu s návratovou směrnicí, v důsledku jejíž implementace došlo k zavedení zvláštních opatření do zákona o pobytu cizinců i zákona o azylu, a rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 7.12.2011, čj. 1As 132/2011-51, a ze dne 28.3.2012, čj. 3As 30/2011-57. Dále žalobce upozornil též na usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 28.2.2017, čj. 5Azs 20/2016-38, kterým odpadl zásadní argument pro zajištění žalobce – odkaz na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 30.9.2014, čj. 9Azs 192/2014-29, a shrnul, že bez bližšího a individualizovaného posouzení míry pravděpodobnosti, že žalobce bude mařit řízení o udělení mezinárodní ochrany, především bez zhodnocení motivu nerespektování rozhodnutí o vyhoštění, je napadené rozhodnutí nepřezkoumatelné.

Soud vzal při posuzování žalobních námitek v úvahu, že ustanovení § 47 zákona o azylu bylo do tohoto právního předpisu vtěleno na základě novelizace zákonem č. 314/2015 Sb. Důvodová zpráva k zákonu č. 314/2015 Sb. k němu uvádí: „*Jelikož je nutné **na základě přepracované přijímací směrnice před individuálním posouzením nutnosti zajištění konkrétního žadatele o udělení mezinárodní ochrany rovněž posuzovat možnost uložení tzv. alternativy k zajištění, jsou do tohoto zákona nově upravena tzv. zvláštní opatření. Jedná se buď o povinnost žadatele o udělení mezinárodní ochrany zdržovat se v příslušném pobytovém středisku určeném ministerstvem, nebo o povinnost hlášení se ministerstvu v intervalech určených ministerstvem, není-li žadatel ubytován v pobytovém středisku (podobnou alternativu zná i zákon o pobytu cizinců). [...] Cílem zvláštního opatření je zajištění součinnosti žadatele o udělení mezinárodní ochrany v rámci řízení ve věci mezinárodní ochrany, a to uplatněním mírnější formy, než je zajištění. [...]***“ (zvýrazněno zdejším soudem). Onen základ v přijímací směrnici lze nalézt v bodech 15 a 20 její preambule, kdy zajištění má být výjimečným, krajním prostředkem, uplatňovaným pouze poté, co byla posouzena možnost uložení alternativních opatření. Na to navazuje čl. 8 přijímací směrnice, který v odst. 2

stanoví, že „[v] případě nutnosti a na základě individuálního posouzení každého případu mohou členské státy zajistit žadatele, nelze-li účinně uplatnit jiná, mírnější donucovací opatření“, a v odst. 3 pak mezi případy, ve kterých je možné žadatele zajistit, řadí situaci žadatele zajištěného v rámci řízení o navrácení za účelem přípravy navrácení nebo vyhoštění, „mohou-li členské státy na základě objektivních kritérií, včetně skutečnosti, že daný žadatel již měl možnost přístupu k azylovému řízení, řádně doložit, že existují oprávněné důvody se domnívat, že žadatel činí žádost o mezinárodní ochranu pouze proto, aby pozdržel nebo zmařil výkon rozhodnutí o navrácení“; tomu odpovídá znění § 46a odst. 1 písm. e) zákona o azylu. Posledně zmíněné ustanovení zákona o azylu i § 47 téhož je proto třeba vykládat eurokonformně.

Soud zkoumal odůvodnění napadeného rozhodnutí v té části, na niž žalobce odkazoval a která se týkala neúčinnosti zvláštních opatření (str. 3-4), a neshledal, že by žalovaný pochybil. Žalovaný vycházel z okolností, které ve svém souhrnu svědčily pro závěr, k němuž žalovaný nakonec dospěl. Těmito okolnostmi byly vědomý a dlouhodobý neoprávněný pobyt žalobce na území ČR bez platného cestovního dokladu a pobytového oprávnění; nerespektování povinnosti vycestovat z území členských států Evropské unie; podání žádosti na základě skutečností, které byly žalobci známy již před jeho zajištěním, z čehož lze usuzovat na cíl vyhnout se realizaci vyhoštění a dosáhnout propuštění ze zajištění, a to za použití jakýchkoli prostředků; jakož i nerespektování právního řádu a uložených povinností včetně dvou pravomocných odsouzení k podmíněnému trestu odnětí svobody (pozn. žalobce byl dle popisu z evidence Rejstříku trestů rozhodnutím Obvodního soudu pro Prahu 2 ze dne 21.1.2009, sp. zn. 6T 24/2009, odsouzen k podmíněnému trestu odnětí svobody na 8 měsíců spolu se zákazem řízení motorových vozidel na dobu 18 měsíců pro trestný čin ohrožení pod vlivem návykové látky a rozsudkem Obvodního soudu pro Prahu 5 ze dne 5.11.2015, sp. zn. 40T 20/2015, k podmíněnému trestu odnětí svobody na 2 měsíce pro spáchání přečinu maření výkonu úředního rozhodnutí a vykázání). Žalovaný správní orgán tudíž posoudil individuálně poměry žalobce a neshledal mírnější donucovací opatření účinnými, přičemž jeho závěry měly oporu ve správním spisu a zjištěném skutkovém stavu.

Ani směrnice, ani zákon o azylu nikde nestanoví, čím mají příslušné orgány zdůvodňovat neúčinnost zvláštních opatření a důvodnost zajištění. Soud se proto nemohl ztotožnit s námitkou nepřijatelnosti použití totožné argumentace, když rozhodnutí správního orgánu o zajištění cizince je možno posuzovat jako jeden celek, neboť k závěru o naplnění podmínek pro zajištění dle § 46a odst. 1 písm. e) zákona o azylu na str. 4 vedly žalovaného právě veškeré okolnosti uvedené na předcházejících str. 1-4 napadeného rozhodnutí. I podle směrnice je třeba nejprve posoudit možnost uložení alternativních opatření a až poté je možné žadatele zajistit, což žalovaný učinil.

To, že žalobce nevycestoval z ČR i přes uložené správní vyhoštění, nebylo mezi stranami sporné. Soud ovšem na rozdíl od žalobce neshledal přímou spojitost mezi tvrzeným důvodem nevycestování a tím, zda je možné žalobci uložit zvláštní opatření. Podstatou obou forem zvláštních opatření je, že dotčený cizinec bude poskytovat určitou součinnost správnímu orgánu. S žalobcovou obavou z návratu na Ukrajinu se žalovaný vypořádal už na str. 3 napadeného rozhodnutí následovně: „V průběhu správních řízení o vyhoštění a o zajištění dle zákona o pobytu cizinců, vedených OPKPE, uváděl jako překážku svého návratu

na Ukrajinu tamní válečnou situaci. Ve své žádosti o mezinárodní ochranu pak uvádí, že se nemá kam vrátit, neboť na Ukrajině nemá příbuzné, ani domov a v ČR má rodinu. Je tedy evidentní, že jde o skutečnosti, které žadateli byly známy již dlouho před jeho zajištěním. Z jednání výše jmenovaného je tedy patrné, že jeho žádost o mezinárodní ochranu je účelová [...]“ Nerespektování povinnosti vycestovat a dlouhodobý nelegální pobyt na území ČR bez toho, aby žalobce vyvinul určitou aktivitu k legalizaci svého pobytu ihned, jakmile mu byly známy okolnosti, jež nyní uvádí, spolu s využitím všech dostupných možností k vyhnutí se vyhoštění soud považoval za pádné důvody ke ztotožnění se s hodnocením žalovaného o neúčinnosti zvláštních opatření (samozřejmě v souvislosti se všemi ostatními důvody, jak jsou uvedeny výše na předchozí straně tohoto rozsudku). V obecné rovině je možné konstatovat, že pokud chce cizinec setrvat na území ČR, tento fakt sám o sobě ještě nezaručuje, že nebude mařit průběh řízení o své azylové žádosti. Opačný výklad by zbavoval smyslu a účelu především ustanovení § 46a odst. 1 písm. e) zákona o azylu, vztahující se k cizincům, u nichž existuje oprávněná domněnka, že jejich cílem je vyhnout se svému vyhoštění. Účelem tohoto ustanovení je totiž dle rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 28.2.2017, čj. 4Azs 9/2017-31, „zajištění efektivní kontroly nad průběhem správního řízení o vyhoštění v situaci, kdy cizinec během řízení uplatní své právo požádat o mezinárodní ochranu.“.

K argumentaci návratovou směrnicí soud uvádí, že na nyní projednávanou věc není aplikovatelná, neboť sám zákonodárce v důvodové zprávě k novele zákona o azylu uvedl, že zavedení institutu zvláštních opatření je důsledkem implementace přijímací směrnice. Správní řízení o správním vyhoštění a o udělení mezinárodní ochrany jsou dvěma oddělenými správními řízeními, která nelze směřovat. V řízení o napadeném rozhodnutí proto nelze návratovou směrnicí argumentovat, když přijímací směrnice obsahuje svoji vlastní úpravu zajištění s odlišnými důvody zajištění. Z téhož důvodu nejsou v nyní projednávané věci příléhavé ani rozsudky Nejvyššího správního soudu čj. 1As 132/2011-51 a 3As 30/2011-57, neboť oba směřovaly k otázce zajištění podle zákona o pobytu cizinců a návratová směrnice na ně aplikovatelná byla. Snad by bylo možné vycházet z té části, ve které se hovoří o cíli zvláštních opatření, kterým je minimalizace omezování osobní svobody, a o povinnosti uvážit o možnosti uložení zvláštních opatření před tím, než bude přistoupeno k zajištění, avšak toto soud již posuzoval výše na základě samotného znění přijímací směrnice a zákona o azylu, proto dané rozsudky na závěrech soudu nemohou nic změnit.

Soud shledal, že usnesení Nejvyššího správního soudu čj. 5Azs 20/2016-38 se týkalo zajištění za účelem správního vyhoštění a korigovalo závěry rozsudku čj. 9Azs 192/2014-29. Nicméně vyškrtnutí tohoto rozsudku jako posledního z celé řady argumentů žalovaného ve prospěch neuložení zvláštních opatření na str. 4 napadeného rozhodnutí poté, co žalovaný již shledal neúčinnost zvláštních opatření, by nemělo pražádný vliv na zákonnost napadeného rozhodnutí jako celku a závěrů tam učiněných. I bez něj totiž byla úvaha žalovaného dostatečně ucelená a nepostrádala vnitřní logiku (srov. přehled argumentů žalovaného na předchozí straně tohoto rozsudku).

Lze uzavřít, že žalovaný se s možností uložení zvláštních opatření vypořádal v mezích zákona dostatečně a jeho úvahy netrpěly žádnými vnitřními rozpory či zjevnými nesprávnostmi. Napadené rozhodnutí respektuje individuální okolnosti případu a je přezkoumatelné.

Na základě výše uvedeného soud neshledal žalobní námitky důvodnými, a proto žalobu zamítl podle § 78 odst. 7 s. ř. s. O náhradě nákladů řízení bylo rozhodnuto podle § 60 odst. 1 s. ř. s., podle kterého by měl nárok na jejich náhradu žalovaný, který měl ve věci plný úspěch. Žalovanému však žádné náklady řízení nad rámec úřední činnosti nevznikly, proto jejich náhrada nebyla žádnému z účastníků přiznána.

P o u č e n í : **Proti tomuto rozhodnutí lze podat do dvou týdnů po jeho doručení kasační stížnost k Nejvyššímu správnímu soudu prostřednictvím Krajského soudu v Plzni ve dvou písemných vyhotoveních (§ 102 a násl. s.ř.s.).**

V Plzni dne 30. června 2017

Mgr. Jana Komínková, v.r.
samosoudkyně

Za správnost: Kovářiková